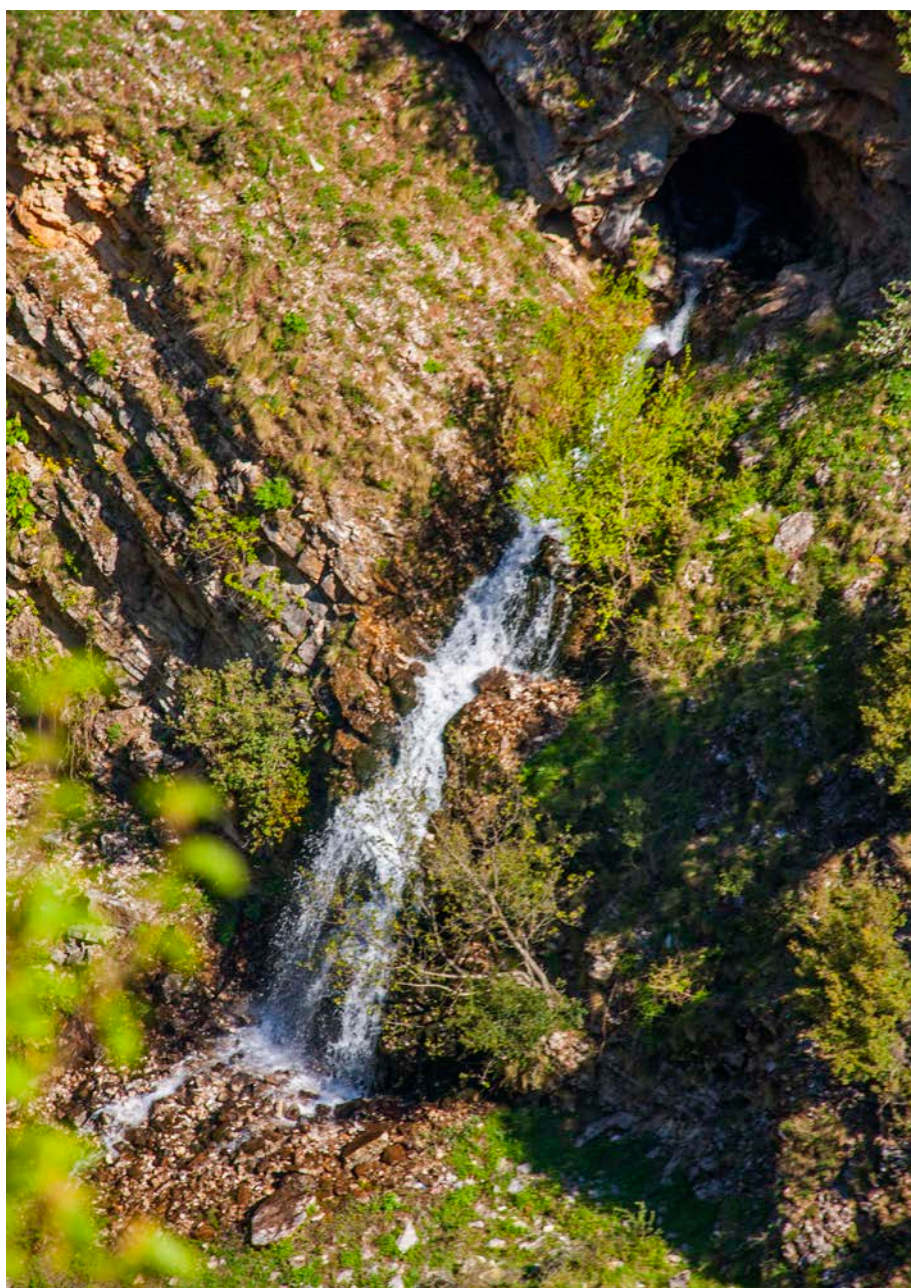




ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ: ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ



ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2017

Δεν είναι η πρώτη φορά, που μέλη του συλλόγου μας, με την παρότρυνση του Άρη Ζάχαρη, έχουν δείξει ενδιαφέρον για την ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων. Συγκεκριμένα έχουμε επισκεφθεί και φωτογραφήσει κάποια σπήλαια όπως τη Μονή Κηπίνας – στο δρόμο προς τους Καλαρρύτες, το σπήλαιο – εκκλησάκι της Αγ. Παρασκευής – επίσης κοντά στους Καλαρρύτες, το σπήλαιο του Κατσαντώνη – κοντά στο καταφύγιο των Μελισσοουργών και τέλος το αξιοποιημένο σπήλαιο Ανεμότρυπα στα Πράμαντα.

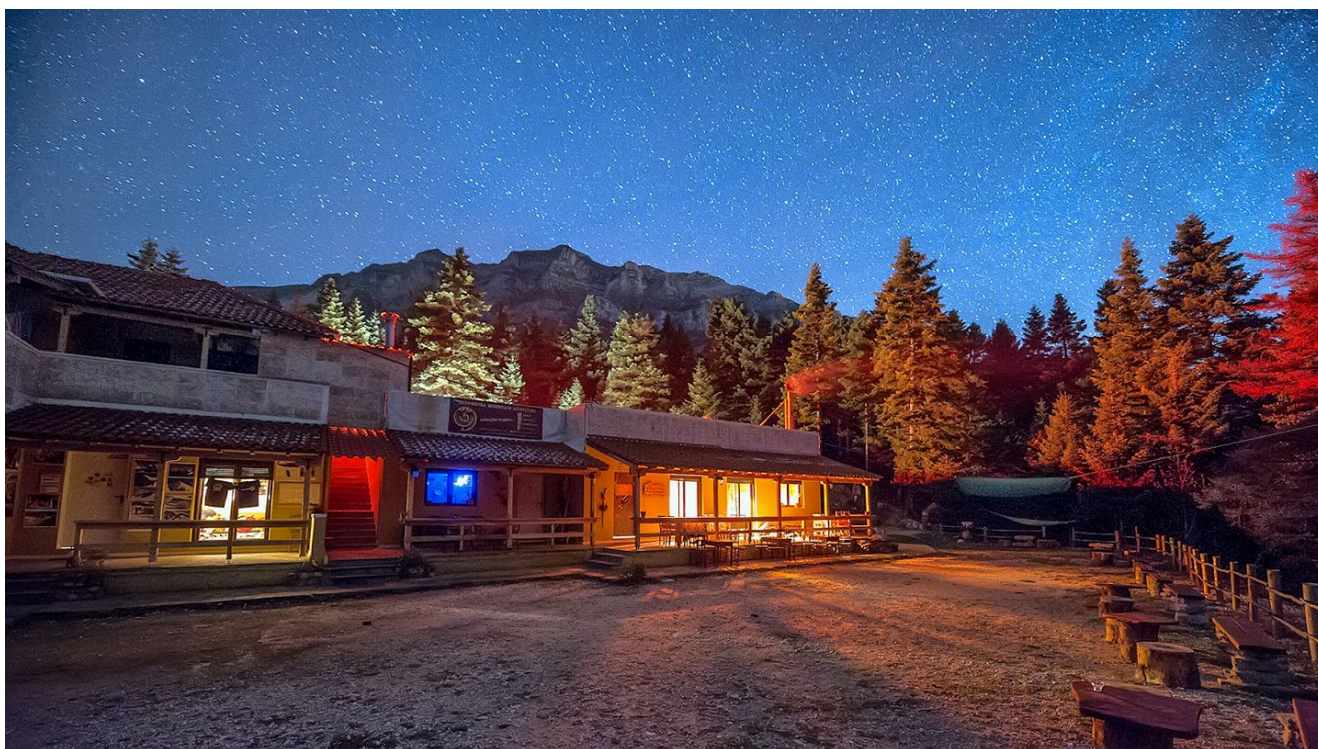
Σκοπός της αναγνωριστικής αποστολής ήταν η συλλογή πληροφοριών για την ύπαρξη σπηλαίων και η εξερεύνηση τους γύρω από τα χωριά **Καταρράκτης** και **Ματσούκι**.

Τα μέλη που συμμετείχαν ήταν οι Άρης Ζάχαρης, Ιωάννα Μυλωνά, Θανάσης Τουμπίδης.

Η χρονική διάρκεια της αποστολής ήταν από τη Παρασκευή 14 Απριλίου 2017 έως και τη Δευτέρα 17 Απριλίου 2017.

Πηγή πληροφοριών για τα σπήλαια της περιοχής ήταν η αναφορά της ΕΣΕ-1953 για το σπήλαιο Τρύπα της Λώβης, στο χωριό Καταρράκτης καθώς και επί τόπου παρατήρηση του υπόγειου ποταμού στο γεφύρι του Σταφυλά από τον Άρη Ζάχαρη.

Η διαμονή έγινε στο καταφύγιο των Μελισσοουργών.



Το φιλόξενο καταφύγιο των Μελισσοουργών

Ευρύτερη περιοχή: Τα Αθαμανικά όρη ανήκουν στη νότια Πίνδο και αποτελούνται από τους ορεινούς όγκους των Τζουμέρκων και της Κακαρδίτσας. Ανήκουν επίσης στο εθνικό πάρκο Τζουμέρκων-Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου. Το πάρκο θεσμοθετήθηκε το 2009 και περιλαμβάνει τρεις περιοχές Natura, πέντε καταφύγια άγριας ζωής, πέντε παραδοσιακούς οικισμούς, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους, 139 μνημεία. Επίσης φύονται σπάνια και ενδημικά φυτά, υπάρχουν 17 τύποι οικοτόπων, καθώς και δάση εξαιρετικής βιοποικιλότητας. Η πανίδα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων σπάνια και προστατευόμενα είδη θηλαστικών, όπως η βίδρα, η καφέ αρκούδα και το αγριόγιδο. Η ψηλότερη κορυφή του εθνικού πάρκου αλλά και της νότιας Πίνδου είναι η Κακαρδίτσα με υψόμετρο 2429m. Αποτελεί σύνορο τριών νομών: Άρτα, Τρίκαλα, Γιάννενα. Άλλες κορυφές της περιοχής είναι το Καταφίδι (2393m), η Στρογγούλα (2112m), ο Καταρραχιάς (2280m), η Ρόκα (2142m), η Πλάκα (2363m), ο Κρυάκουρας (2170m), που συμπληρώνουν ένα αλπικό σύμπλεγμα βουνών στη νότια Πίνδο. Τα νερά των βουνών συλλέγονται στους κύριους ποταμούς της περιοχής Καλαρρύτες και Άραχθο.

Ημερολόγιο αποστολής

Παρασκευή 14 Απριλίου

Η πρώτη μέρα είχε ως σκοπό την εύρεση του σπηλαιίου Τρύπα της Λώβης, στο χωριό Καταρράκτης. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, είχαμε πληροφορίες από μια αναφορά της ΕΣΕ το 1953, όπου περιέγραφε ένα μικρό σπήλαιο περίπου 20 μέτρων σε μικρή απόσταση έξω από το χωριό. Κατευθυνθήκαμε απευθείας στη πλατεία του χωριού, όπου οι κάτοικοι μας πληροφόρησαν ότι το συγκεκριμένο σπήλαιο έχει κλείσει από προσχώσεις τη προηγούμενη δεκαετία. Το γεφύρι που αναφέρει η αναφορά ως γεφύρι του Χρηστάκη, οι κάτοικοι το ονομάζουν γεφύρι του Καρατζά. Έγινε επιτόπου εξερεύνηση της πλαγιάς, όπου επιβεβαιώσαμε τα λεγόμενα των κατοίκων.

Στη συνέχεια επισκεφθήκαμε το διπλανό χωριό Μικροσπηλιά, μη έχοντας συγκεκριμένες πληροφορίες, αλλά μόνο από την ονομασία αυτού. Η έρευνα απέδωσε καρπούς, καθώς οι κάτοικοι μας πληροφόρησαν για την ύπαρξη 2 σπηλαίων στην απέναντι πλαγιά – Θέση Τρόχαλο – κοντά στο ξωκλήσι του Προφήτη Ηλία. Συγκεκριμένα, μας ενημέρωσαν για ένα οριζόντιο σπήλαιο, με μια μεγάλη αίθουσα με σταλακτίτες, όπου κρυβόντουσαν οι κάτοικοι κατά τις επιδρομές των Γερμανών και σε μια διακλάδωση αυτού υπάρχει ένα πηγάδι –προσβάσιμο μόνο με σχοινί. Σε μικρή απόσταση από αυτό το σπήλαιο, υπάρχει και δεύτερη μικρή τρύπα (βάραθρο) επίσης προσβάσιμη μόνο με σχοινί. Τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ο δρόμος προς το ξωκλήσι ήταν κλειστός οπότε και δεν μπορέσαμε να προσεγγίσουμε τα σπήλαια. Οι κάτοικοι μας ενημέρωσαν ότι για τον εορτασμό του Προφήτη Ηλία (τέλη Ιουλίου), ο δρόμος ανοίγεται και είναι η πιο κατάλληλη περίοδος για να μας δείξουν ακριβώς τις τοποθεσίες.



Το χωριό της Μικροσπηλιάς

Σάββατο 15 Απριλίου

Το Σάββατο ήταν αφιερωμένο στη περιοχή κοντά στο χωριό Ματσούκι. Από το στίγμα του Άρη βρέθηκε αμέσως το σπήλαιο καθώς ήταν ορατό και από το δρόμο που ενώνει το χωριό Χριστοί με το Ματσούκι. Περίπου 6,5χλμ μετά το χωριό Χριστοί, στα αριστερά μας υπάρχει κτηνοτροφική μονάδα (χοιροστάσιο) και χωματόδρομος που κατεβαίνει στο φαράγγι του Ματσουκίου. Ακολουθήσαμε τον χωματόδρομο και στη συνέχεια τη δεξιά διακλάδωση για να προσεγγίσουμε το γεφύρι του Σταφυλά, όπου και παρκάραμε το αυτοκίνητο. Περάσαμε το γεφύρι απέναντι και ακολουθήσαμε ένα υποτυπώδες μονοπάτι – δεξιά και πάνω. Η είσοδος του σπηλαίου ήταν ορατή και το νερό που έβγαινε από αυτή δημιουργούσε καταρράκτη. Το σπήλαιο φωτογραφήθηκε και χαρτογραφήθηκε.

Από τον δρόμο ήταν ορατή και δεύτερη είσοδος σπηλαίου (Γκούβα Μάρε), από την οποία εκείνη την εποχή δεν έτρεχε νερό. Έγινε προσπάθεια προσέγγισης της από το σημείο που ήμασταν, αλλά δεν υπήρχε πρόσβαση.

Ικανοποιημένοι και με το χαμόγελο στα χείλη, κατευθυνθήκαμε στο χωριό Ματσούκι για επαφές με τους κατοίκους. Στο καφενείο συνομιλήσαμε με τον ιδιοκτήτη Κωσταδήμα Δημήτρη, με τον πρόεδρο του φυσιολατρικού – πολιτιστικού συλλόγου "Η Βύλιζα" καθώς και άλλους κατοίκους. Μας ενημέρωσαν για την ύπαρξη σπηλαίου στη περιοχή Γαλάζιο Νερό, όπου υπάρχει πηγή και δίπλα σπήλαιο, με αίθουσα με σταλακτίτες και σιφώνιο στο έδαφος που αναβλύζει νερό, ανάλογα με την εποχή. Επίσης για το σπήλαιο που δεν μπορέσαμε να προσεγγίσουμε από το γεφύρι του Σταφυλά, μας ενημέρωσαν ότι ξεκινάει μονοπάτι έξω από το χωριό, στη μεγάλη στροφή του ασφαλτοστρωμένου δρόμου. Καθώς ήταν Μεγάλο Σάββατο, δεν μπόρεσαν οι κάτοικοι να μας οδηγήσουν στις ακριβείς τοποθεσίες και δόθηκε ραντεβού για τη Δευτέρα το πρωί.



Η ομάδα εξερεύνησης έξω από το υπόγειο ποτάμι του Σταφυλά

Κυριακή 16 Απριλίου

Φαγοπότι και διασκέδαση λόγω Πάσχα.

Δευτέρα 17 Απριλίου

Λόγω βροχοπτώσεων, το ραντεβού με τον ιδιοκτήτη του καφενείου στο Ματσούκι, αναβλήθηκε για την επόμενη μας επίσκεψη, τους καλοκαιρινούς μήνες.

Στο δρόμο της επιστροφής, αποφασίστηκε η εξόρμηση μας στο Καλέντζι όπου κοντά στη κοίτη του Άραχθου, υπάρχουν οι πηγές της Κλίφκης. Μέσα στο χωριό Καλέντζι υπάρχει σήμανση «προς καταρράκτες», ακολουθήσαμε έναν χωματόδρομο που μας οδήγησε σε ένα μονοπάτι όπου και παρκάραμε το αυτοκίνητο. Κατηφορίσαμε το μονοπάτι σχεδόν μέχρι τη κοίτη του ποταμού και στο σημείο που υπάρχει ένα κτίσμα (μάλλον σταθμός υδροδότησης), στρίψαμε αριστερά για να φτάσουμε στην είσοδο του υπόγειου ποταμού. Λόγω έλλειψης χρόνου και εξοπλισμού, ο Άρης μπήκε στα πρώτα μέτρα του σπηλαιού όπου και φωτογράφησε το πρώτο κομμάτι του υπόγειου ποταμού.

Περιγραφή σπηλαίων:

Υπόγειο ποτάμι Σταφυλά: Το σπήλαιο ανήκει στον ορεινό όγκο της Κακαρδίτσας και βρίσκεται πριν το Ματσούκι, αρκετά κοντά στο γεφύρι του Σταφυλά σε μία περιοχή γεμάτη πηγές και άφθονα νερά. Η είσοδος είναι στα 860μ. στο βόρειο πρηνές της χαράδρας του Ματσουκιώτικου ρέματος, λίγο πιο κάτω από τον εντυπωσιακό καταρράκτη Καμήλι. Πρόκειται για υπόγειο ποτάμι μήκους 70 μέτρων. Η πηγή που βρίσκεται στο τέλος ενεργοποιείται τους μήνες της Άνοιξης από το λιώσιμο των χιονιών, ενώ το καλοκαίρι στερεύει. Η είσοδος του είναι ορατή από το δρόμο και έχει διαστάσεις 4x3. Το σπήλαιο μπορεί να χωριστεί σε δύο κομμάτια. Το πρώτο κομμάτι πέρα από την κύρια είσοδο που βγαίνει το νερό έχει άλλες δύο εισόδους από όπου μπαίνει φως και έτσι είναι σε γενικές γραμμές φωτεινό. Παρουσιάζει παράλληλο αγωγό 7 μέτρων, πιθανή παλιά κοίτη του ποταμού. Το δεύτερο και σκοτεινό κομμάτι ξεκινάει από ένα χαμηλό πέρασμα. Εντός η κοίτη έχει πλάτος 2 μέτρα και ύψος οροφής 3 μέτρα, ενώ το μήκος του πρώτου σκοτεινού αγωγού είναι 20 μέτρα. Στο μέσο του παρουσιάζει όμορφο παραπετασματοειδή διάκοσμο, κοράλια και γκούρ. Ακολουθεί στενό πέρασμα που οδηγεί στον τελευταίο θάλαμο, όπου βρίσκεται η πηγή, το νερό της οποίας βγαίνει από αγωγό και σχηματίζει μικρό καταρράκτη. Τους καλοκαιρινούς μήνες η πηγή στερεύει.



Ο Σταφυλάς τον Απρίλη



Απρίλιος 2017

Ιούλιος 2017

Σπήλαιο Σταφυλά / Stafila Cave

Υπόγειο Ποτάμι, Ματσούκι, Τζουμέρκα / Underground River, Matsouki, Tzoumerka

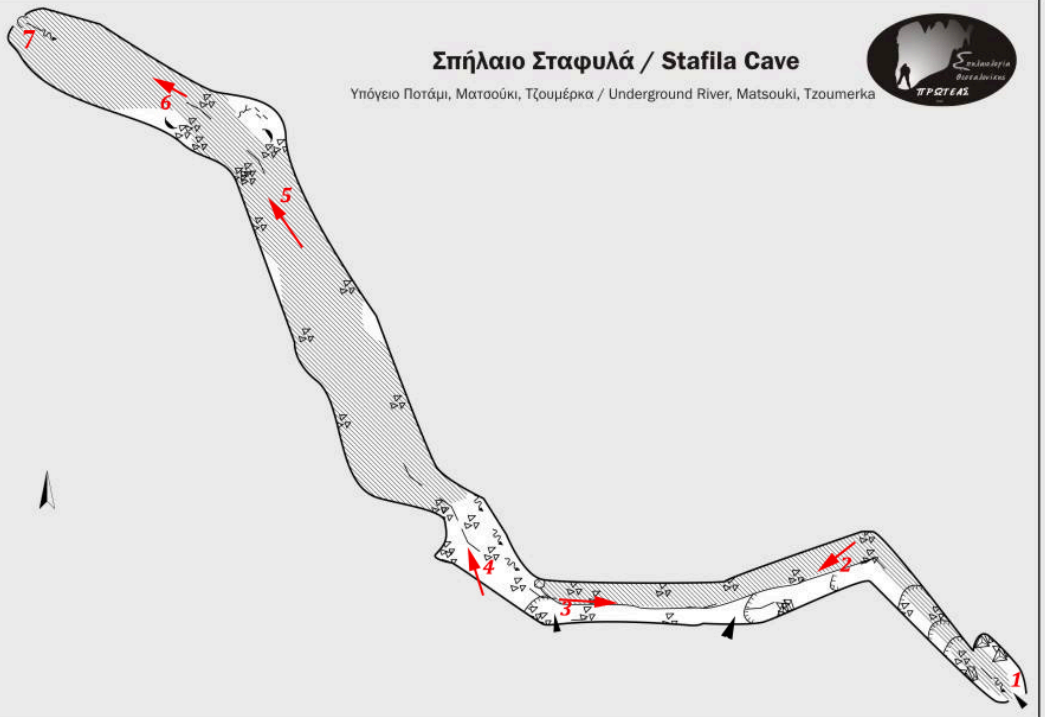


Μήκος / Length: 76m
Βάθος / Depth: 5m
Μετρήσεις: Ιωάννα Μυλωνά, Θανάσης Τουμπιδής
Φωτογραφίες: Αριστέλης Ζάχαρης
Αποτύπωση: Ιωάννα Μυλωνά
Surveyed by: Ioanna Miliou, Thanasis Toumpidis
Pictures by: Aristidis Zacharis
Drawn by: Ioanna Miliou
© Πρωτεύας 2017 / Proteas 2017

5m

Υπόμνημα / Legend

7	όδευση χαρτογράφησης	▨	υγρό
→	είσοδος	▨	water
→	επιβραχίς	▨	σπένιο
▭	τείχος	▨	supp
▭	οικόπεδο	▨	ροή νερού
▭	καταπέτασμα	▨	water flow
▭	διακόσμηση	▨	πηγή
▭	αποβλήματα	▨	στρώμα
▭	debris	▨	ροή νερού
		▨	λιωσμένο
		▨	κουρτίνο
		▨	curtain
		▨	γέφυρα
		▨	traverse
		▨	pool



1 - Η είσοδος



2 - οι άλλες εισόδου



3 - Η παλιά κοιτή και το φυσικό φως των εισόδων



4 - Στενό πέρασμα πριν το σκοτεινό κομμάτι



5 - Παραπετασματοειδής διάκοσμος στα τοιχώματα



6 - Ο τελευταίος θάλαμος



7 - Η πηγή

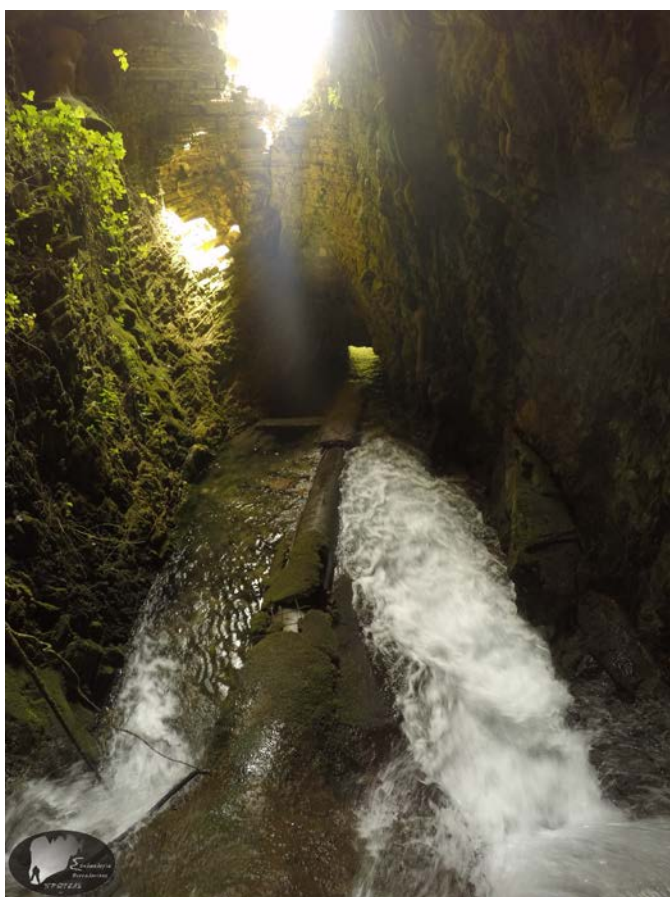
Υπόγειο ποτάμι Κλίφκης: Το ποτάμι βρίσκεται κάτω από το Καλέντζι, κοντά στον Άραχθο. Οι πηγές της Κλίφκης τροφοδοτούν με αρκετή ποσότητα νερού τον Άραχθο αφού πρώτα σχηματίσουν τρεις εντυπωσιακούς καταρράκτες. Δίπλα στην είσοδο βρίσκεται και ο πενηντάμετρος καταρράκτης της Κλίφκης, ο οποίος ωστόσο έχει νερό μόνο μετά από βροχοπτώσεις και είναι η κατάληξη του φαραγγιού "Μπασδέκη". Μετά το στενό στόμιο της εισόδου η οροφή έχει πλέον μεγάλο ύψος, ενώ έχουν γίνει και εργασίες για την υδροδότηση (?) της περιοχής με ένα μεταλλικό σωλήνα να βρίσκεται στο κέντρο του αγωγού. Μία μεγάλη τρύπα στην οροφή φωτίζει τα πρώτα είκοσι μέτρα, μετά υπάρχει μεγάλος θάλαμος με το νερό σε ηρεμία. Η εξερεύνηση θα ολοκληρωθεί σε επόμενη επίσκεψη.



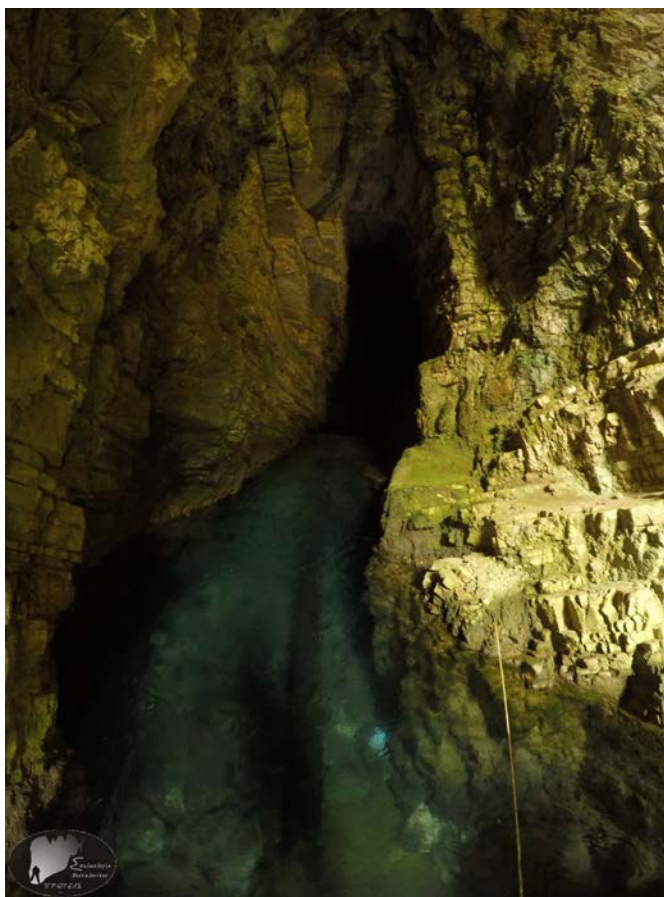
Η στενή είσοδος



Ο πρώτος φωτεινός θάλαμος



Η τρύπα στην οροφή και η μικρή οπή της εισόδου



Ματιά στα ενδότερα της Κλίφκης

Απολογισμός αποστολής

- Εξερευνήθηκε, φωτογραφήθηκε και χαρτογραφήθηκε το υπόγειο ποτάμι του Σταφυλά
- Εξερευνήθηκε και φωτογραφήθηκε μερικώς το υπόγειο ποτάμι της Κλίφκης.
- Πληροφορίες για 2 σπήλαια στη Μικροσπηλιά.
- Πληροφορίες για 2 σπήλαια στο Ματσούκι.

Θα πρέπει να οργανωθεί αποστολή από τον σύλλογο με σκοπούς:

- Να χαρτογραφηθούν τα σπήλαια
 - ο Μονή Κηπίνας
 - ο Σπήλαιο – Εκκλησάκι Αγίας Παρασκευής
 - ο Σπήλαιο Κατσαντώνη
 - ο Ανεμότρυπα
- Να εντοπιστούν και να εξερευνηθούν τα σπήλαια σε Μικροσπηλιά και Ματσούκι.

Στοιχεία επικοινωνίας

Σπηλαιολογία Θεσσαλονίκης Πρωέας

proteascave@gmail.com

proteascave.gr

